

๑. สมาชิกไม่สนใจการดำเนินงานสหกรณ์
๒. สหกรณ์ขาดการควบคุมภายในที่ดี
๓. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติงานมานานทำให้ทราบช่องโหว่ในการปฏิบัติงาน
๔. สมาชิกไม่ให้ความสำคัญ/ไม่มีช่องทางในการตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง เช่น ยอดเงินฝาก ยอดเงินกู้คงเหลือ มูลค่าหุ้น สถานะการเป็นสมาชิก (กรณีลาออกจากสหกรณ์แล้ว)
๕. การใช้ความคุ้นเคย ไว้วางใจกันทำให้มาตรการป้องกัน/ควบคุมขาดประสิทธิภาพ และเกิดช่องว่างในการทุจริต
๖. ไม่มีการแบ่งแยกเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

๗. ช่องทางในการสอบทางหนี้ไม่รัดกุมเพียงพอ
๘. การจัดทำบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน
๙. การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ
๑๐. เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแรงกดดันและโอกาสในการทำทุจริต

แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต

๑. สหกรณ์ควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี
๒. การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์ทั้งจากภายในและภายนอกสหกรณ์
๓. แยกเจ้าหน้าที่บัญชี และเจ้าหน้าที่การเงินออกจากกันอย่างชัดเจน
๔. ควรมีการบันทึกบัญชีให้เป็นปัจจุบัน มีการปิดยอดบัญชีและตรวจสอบเงินสดคงเหลือทุกวัน
๕. มีขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้และเบิกถอนเงินโดยผ่านบุคคลหลายฝ่าย
๖. มีการจ่ายเงินกู้หรือเงินฝากให้แก่สมาชิกโดยโอนผ่านบัญชีธนาคารทุกราย
๗. สหกรณ์ต้องไม่มีการเก็บรักษาเงินสดไว้ในมือ หรือถ้ามีก็ให้เก็บในจำนวนที่น้อยเท่าที่จำเป็น โดยมี การตรวจนับเงินสดอยู่เสมอ การจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการ สหกรณ์ควรโอนจ่ายเงินโดยผ่านบัญชี ธนาคารทุกราย
๘. สหกรณ์ควรจัดให้มีช่องทางให้สมาชิกสามารถเข้าตรวจสอบยอดหนี้ เงินหุ้น เงินฝาก ฯลฯ ได้แบบ ออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน เว็บไซต์
๙. สหกรณ์ควรจัดให้มีการสอบทานหนี้ เงินหุ้น และเงินฝากร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป เป็นประจำทุกปี หรืออาจ มีการยืนยันยอดโดยผ่านทางเว็บไซต์หรือทางแอปพลิเคชัน
๑๐. หากมีการสอบทานหนี้โดยใช้จดหมาย ควรส่งผ่านไปรษณีย์เท่านั้น ไม่ควรฝากส่งจดหมายสอบทาน หนี้ไปกับบุคคลอื่น
๑๑. คณะกรรมการต้องตรวจสอบการทำงานของฝ่ายจัดการ
๑๒. สหกรณ์/สสพ.๑ ควรจัดให้มีช่องทางการร้องเรียนที่เหมาะสม
๑๓. ผู้ตรวจสอบกิจการ ควรมีการตรวจสอบกิจการโดยละเอียด
๑๔. สหกรณ์ควรมีการใส่ใจกับรายงานทางการเงินที่ต้องรายงานต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากข้อมูลใน การรายงานจะทำให้เห็นแนวโน้มการทุจริต เช่นสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้มากเกินไปกว่าระเบียบ
๑๕. สมาชิกควรศึกษาข้อบังคับของสหกรณ์ /ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๑๖. กำหนดสิทธิเจ้าหน้าที่ในการเข้าระบบ และการรักษารหัสผ่านในการปฏิบัติงานให้เป็นความลับ (ไม่ให้ รหัสผ่านกับผู้อื่นในการบันทึก/อนุมัติรายการเอง)
๑๗. การหมุนเวียนงานในแต่ละตำแหน่ง
๑๘. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อตรวจสอบจุดรั่วของระบบ
๑๙. การสรรหาตัวบุคคลและคัดเลือกตัวบุคคลที่มีความสามารถ และมีจริยธรรม
๒๐. การเรียกหลักประกันการทำงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่/ขอบเขตความรับผิดชอบ

๒๑. การตรวจสอบ/สอดส่องดูแลระหว่าง กรรมการ ฝ่ายจัดการ สมาชิก

๒๒. การสังเกตเจ้าหน้าที่/ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีพฤติกรรมผิดปกติเช่น

๒๒.๑ ร่ำรวยปกติ หรือโอ้อวดทรัพย์สินมีค่า

๒๒.๒ ดัดการพนัน หรืออบายมุขอื่นๆ

๒๒.๓ ปฏิเสธการเลื่อนตำแหน่ง

๒๒.๔ พฤติกรรมผิดปกติอื่นๆ

การทุจริตด้านการซื้อ-ขายสินค้า/สินค้าคงเหลือ/การจัดการด้านอื่นๆ

๑. โอนเงินจ่ายค่าสินค้า แต่ไม่มีใบเสร็จรับสินค้าจากร้าน
๒. ขายสินค้าโดยไม่ออกใบเสร็จรับเงิน
๓. ยักยอกสินค้าไปจากสหกรณ์
๔. สหกรณ์มีสินค้าขาดบัญชีจำนวนมาก
๕. จัดทำทะเบียนคุมสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง/ไม่เป็นปัจจุบัน
๖. จัดทำบาร์โค้ดสินค้าไม่ครบทุกรายการ (ทำให้เป็นช่องว่างในการขายสินค้านอกบัญชีของสหกรณ์)
๗. การซื้อสินค้าด้วยราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง

สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริต

๑. สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ (เจ้าหน้าที่คนเดียวปฏิบัติงานทุกอย่าง)
๒. การตรวจนับสินค้าคงเหลือไม่เป็นปัจจุบัน/ไม่มีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ
๓. การทุจริตของเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง
๔. สหกรณ์ขาดการควบคุมภายในที่ดีทำให้เกิดช่องโหว่ในการทำทุจริต
๕. การบันทึกบัญชี/ทะเบียนคุมสินค้าไม่เป็นปัจจุบัน
๖. ในสหกรณ์ขนาดเล็กขาดบุคคลที่จะมาเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ/ไม่มีผู้ตรวจสอบกิจการที่มีความสามารถเพียงพอ
๗. เจ้าหน้าที่มีแรงกดดันและโอกาสในการทำทุจริต

แนวทางการแก้ไขปัญหาในการทุจริต

๑. จัดให้มีเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน
๒. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของสหกรณ์
๓. จัดให้มีการตรวจนับสินค้าคงเหลืออย่างสม่ำเสมอ
๔. การจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถและมีจริยธรรม
๕. สหกรณ์ควรมีการควบคุมภายในที่ดี
๖. ควรมีการบันทึกบัญชีและทะเบียนคุมสินค้าคงเหลือให้เป็นปัจจุบัน

